

Erityinen kuntajakoselvitys: Esitys Kannonkosken, Karstulan, Kivijärven ja Kyyjärven kuntien yhdistymisestä 1.1.2022 sekä kuntaliitossopimuksesta

Määräaikaan mennessä 15.1.2021 on Karstulan, Kivijärven ja Kyyjärven kuntiin tullut yksi yhteinen muistutus Kannonkosken, Karstulan, Kivijärven ja Kyyjärven Eläkeliiton yhdistyksiltä.

Muistutuksessa kiinnitetään huomiota seuraaviin seikkoihin:

1. Nopealla aikataululla laaditussa kuntajakoselvityksessä ei ole riittävästi otettu huomioon kuntalaisten osallistamista.
2. Selvityksessä ei käy ilmi, miten ikäihmisten tärkeiden julkisten palveluiden saatavuus ja laatu taataan.
3. Uuden kunnan valmistelussa täytyy olla strateginen ote ja aito kuntalaisten kuuleminen.
4. Muilta osin muistutus korostaa ikääntyneen väestö osallistamis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamista uudessa kunnassa.

Vastine:

1. Kuntajakoselvitystä tehtiin koronaepidemian aikaan. Tämä rajoitti osittain mahdollisuuksia järjestää kuulemisia.

Kuntalaiset saivat lukea tiedotteen jokaisen ohjausryhmän jälkeen kuntien sivuilta. Kuntalaisilla oli koko prosessin ajan mahdollisuus jättää viestejään kunnanjohtajille ja kuntajakoselvittäjälle. Viesteihin vastattiin samoin kuin asiaa koskeneisiin puheluihin. Asiasta tiedotettiin paikallislehdessä jatkuvasti. Esimerkiksi Eläkeläisliitto oli yhteydessä jo prosessin aikana.

Jokaisessa kunnassa järjestettiin kuntalaisten kuulemistilaisuus lokakuun lopulla. Koska tilaisuuteen ei voitu ottaa yli 50:tä osallistujaa, välitettiin kuntalaiskuuleminen myös reaaliaikaisesti kuntalaisten nähtäväksi, muissa kunnissa paitsi Kivijärvellä. Kivijärvellä osallistujia oli selvästi enemmän paikalla. Karstulan ja Kannonkosken osallistujilla oli mahdollisuus myös kommentoida kuntajakoa tilaisuuden aikana joko puhelinviestillä tai live striimin keskusteluosiossa. Keskustelut jätettiin myös kuntien sivuille myöhemmin nähtäviksi. Kuntalaistilaisuuksien videotointeja on katsottu Kyyjärvellä 473, Kannonkoskella 680 ja Karstulassa 828 kertaa. Lisäksi Kyyjärven ja Karstulan valtuustojen käsittely lähtemisestä mukaan kuntajakoselvitykseen välitettiin live-lähteyksenä ja tallenteena.

Viisipiikkinen järjesti kunnan nimeen liittyen kyselyn, jossa jaettiin myös palkinto.

Valtuustojen hyväksymä sopimus on ollut kuntalaisten nähtävänä ja kommentoitavana 30 vuorokautta. Nämä kommentit ovat osa tuota kuulemista.

Kannonkosken ja Kivijärven kunnissa järjestettiin lisäksi mielipidekysely kirjeitse. Tähän mielipidekyselyyn voivat osallistua kaikki yli 15 vuotta täyttäneet kunnan asukkaat. Kyyjärven kunnassa järjestettiin lisäksi kysely kuntaliitossuunasta.

Olosuhteisiin nähden kuntalaisten osallistamista voidaan pitää kohtuullisesti onnistuneena.

2. Selvitys ei mene kovin syvälle yksityiskohtiin, joten siinä ei voi olla täydellistä kuvausta kaikista palveluista. Palveluiden tuotantopaikat on sovittu. Lisäksi selvityksessä viitataan mahdolliseen asiointiliikenteeseen koko kunnan alueella palveluiden saatavuuden turvaamiseksi.

Ikäihmisten palveluiden pohjana voidaan pitää Karstulan olemassa olevia palveluita, joita pyritään tuottamaan koko alueelle. Suurin osa muista palveluista liittyy sosiaali- ja terveydenhuoltoon, joka on kuitenkin tämän sopimuksen ulkopuolella, koska Saarikka kuntayhtymä ei ole sopimuksen osapuoli. Saarikan palveluista sovitaan erikseen, jos uusi kunta syntyy.

Sopimuksen perusteella voidaan todeta, että koko alueella palveluiden arvioidaan esiintyvän jatkossa tasaisemmin. Muistutuksessa esille tuotua palveluiden keskittämistä ei sopimuksessa voi nähdä sen enempää ikäihmisten palveluiden kuin muidenkaan palveluiden osalta.

3. Suuri osa uuden kunnan valmistelusta tulee olemaan henkilöstöön ja entisten kuntien sopimukseen liittyvää uudistamista uuden kunnan sopimuksiksi. Palveluiden tuotantoa lähdetään toteuttamaan tehdyn sopimuksen mukaisesti. Samalla ratkaistaan myös, miten palveluita tuotetaan vanhoissa kuntakeskuksissa. Vain tässä osassa kuntalaisten osallistamisella on merkitystä. Tätä pyritään tekemään siltä osin kuin sillä on kuntalaisille merkitystä. Tiedottamisella pyritään pitämään kuntalaiset tietoisina siitä, missä ollaan menossa.
4. Uudessa kunnassa tullaan osallistamaan ikääntynyttä väestöä aivan samoilla mahdollisuuksilla kuin lain mukaan nytkin tehdään. Lisäksi yhdeksi mahdollisuudeksi tulee kunnanosatoimikunnat, joissa paikallisilla toimijoilla tulee olemaan mahdollisuus vaikuttaa asioihin niin kunnanosassa kuin koko kunnassa.

Lisätietoja: kunnanjohtaja Pekka Kanervio,

pekka.kanervio@karstula.fi, 044 4596602

Määräaikaan mennessä 18.1.2021 on Kannonkosken kuntaan jätetty Tepu Niskasen muistutus.

Muistutuksessa kiinnitetään huomiota seuraavaan seikkaan:

Kuntajakoselvityksessä ei ole otettu kantaa työllisyyden hoitoon. Yhdistymisen osalta jonkun pitäisi ehtiä suunnitella työllisyyden hoitoa koko uuden kunnan alueella. Tähän voitaisiin hakea ESR-tukea.

Vastine:

Kuntajakoselvitys ei ole tarkka kuvaus kaikista palveluista. Täällä hetkellä työllisyydestä vastaa ELY (työvoimatoimistot), vaikka jollakin kunnilla on oma työllisyysyksikkönsä. Koko työllisyyden hoito on muuttumassa mahdollisesti samaan aikaan uuden kunnan syntymisen kanssa ja työllisyyden hoito voi siirtyä jatkossa takaisin lähemmäksi asiakasta. Uudessa kunnassa tullaan seuraamaan kehitystä erittäin tarkasti ja mahdolliset uudet toimintamallit tulevat koskemaan koko uutta kuntaa. Tähän odotetaan myös valtiovallan panostusta rahoituksen ja resurssien osalta.

Lisätietoja: kunnanjohtaja Pekka Kanervio,

pekka.kanervio@karstula.fi, 044 4596602

Määräaikaan mennessä 18.1.2021 on Kannonkosken kuntaan jätetty Markku Vehkaojan muistutus.

Määräaikaan mennessä 18.1.2021 on Kivijärven kuntaan jätetty Pekka Helppikankaan muistutus.

Molemmissa muistutuksissa kiinnitetään huomiota seuraavaan seikkaan: Nykyisten kunnanjohtajien asema uudessa kunnassa liikkeenluovutuksen näkökulmasta.

Vastine:

Koska muistutukset koskevat samaan asiaa kahden eri toimijan osalta on vastine sama. Kuten muistutusten tekijät toteavat,

Kuntajakolaki § 8 Yhdistymissopimuksessa todetaan että: *Kunnat tekevät kuntien yhdistymisestä yhdistymissopimuksen, jossa on sovittava ainakin ... 7) yhdistyvien kuntien kunnanjohtajien asema uudessa kunnassa.*

Pykälässä 30 Kunnanjohtaja todetaan, että *jos yhdistyvän kunnan kunnanjohtaja ei siirry uuden kunnan kunnanjohtajaksi, hänet siirretään soveltuvaan uuden kunnan virkaan tai työsopimussuhteeseen. Kunnanjohtajan asemasta ja oikeuksista on muutoin voimassa, mitä 29 §:ssä säädetään.*

Pykälässä 29 Henkilöstön asema todetaan, että *Kuntajaon muutos, joka johtaa henkilöstön työnantajan vaihtumiseen, katsotaan liikkeenluovutukseksi.*

Kyseessä on nimenomaan siirtyminen. Kannonkosken, Karstulan, Kivijärven ja Kyyjärven kuntien erityinen kuntarakenneselvitys ja esitys kuntarakenteen muuttamiseksi -asiakirjan kohta 3.12 on korjattava viimeistään sopimusta hyväksyttäessä niin, että rekrytoituu sanan tilalle tulee siirtyä. Korjaus koskee sekä Pekka Helppikangasta että Markku Vehkaojaa samassa kohdassa. Korjausta voidaan pitää teknisenä, eikä se vaikuta sopimukseen merkittävästi.

Lisätietoja: kunnanjohtaja Pekka Kanervio,

pekka.kanervio@karstula.fi, 044 4596602

Määräaikaan mennessä 18.1.2021 on Kivijärven kuntaan jätetty Pirkko Oinosen muistutus.

Muistutuksessa kiinnitetään huomiota seuraavaan seikkaan:

Kivijärven osalta esiopetuksen esitetyt luvut ja väite esiopetuksen/opetuksen kalleudesta.

Vastine:

Kaikkien kuntien osalta on käytetty selvityksessä kahta pohja-aineistoa, ensimmäiset on tuotettu suoraan kuntatiedoista valtion toimesta ja toiset kuntien tilinpäätöstiedoista. Muistutuksen tekijä viittaa sivun 36 (kirjoittajan korjaus) taulukkoon 32, Esiopetuksen kokonaiskustannukset euroa/lapsi 2019. Tämän alueen taulukoiden tiedot on tuotettu valtionhallinnon (Tilastokeskus/OPH) tiedoista, jotka kunnat ovat sinne syöttäneet. Lähtökohtaisesti ei voida olettaa kunnan syöttäneen tiedot valtion järjestelmään virheellisesti.

Taulukoiden poikkeama tilinpäätöksiin liittyen huomioitiin valmistelutyössä. Ohjausryhmä päättyi käyttämään kuitenkin kuntien valtionhallintoon antamia tietoja, koska ne ovat kaikkien osalta vertailukelpoiset ja samalla periaatteella tuotetut. Näin välttyttiin myös koko aineiston osalta kaikkien tietojen syöttämisestä käsin. Tästä on maininta taulukon 33 jälkeen olevassa tekstissä seuraavasti: *Kivijärven kunnan edustaja kertoi erikseen kunnan kustannusten aleneman olevan huomattava vuonna 2020 tehtyjen säästötoimenpiteiden vuoksi. Esimerkiksi lomautusten vaikutusta ei voida ottaa huomioon kertaluontoisena toimenpiteenä. Työssä noudatetaan kuitenkin kaikkien kuntien kesken vertailtaessa tilinpäätösvuoden 2019 tilastoja, joita kunnat ovat itse toimittaneet Tilastokeskukselle ja opetushallitukseen.* Edellä esitetystä johtuen asiakirjassa olevia Tilastokeskuksesta/OPH:lta poimittuja lukuja ei voida muuttaa Kivijärven osalta, koska vertailtavuus muihin liitoskuntiin häviäisi.

Taulukossa on nähtävissä, että erilaiset tuet, jotka kirjautuvat varsinkin päivähoidon alueelle näyttävät muuttavat tulosta vahvasti. Näin käy esimerkiksi Kivijärven ja Karstulan kohdalla. Perusopetuksen osalta kokonaiskustannukset ovat Kivijärvellä (16 758 €/oppilas) yli puolitoistakertaiset valtakunnalliseen keskiarvoon (10 128 €/oppilas) verrattuna ja selkeästi myös yli muiden liitoskuntien kokonaiskustannusten (Kannonkoski 12 451 €/oppilas, Karstula 9 425 €/oppilas, Kyyjärvi 12 541 €/oppilas). Näiden tietojen valossa ei voida pitää perusteltuna muistutuksen tekijän pyyntöä poistaa lause ”*Kivijärven kohdalla sekä opetus että myös muu oppilashuolto ovat hyvin kalliit*” paikkansapitämättömänä.

Lisätietoja: kunnanjohtaja Pekka Kanervio,

pekka.kanervio@karstula.fi, 044 4596602